Rok I 27 czerwca 1926 Nr. 12

Administracja
Prenumeraty
Ogłoszenia:
LWÓW
Chorążczyzny 27.
Księgarnia Polska.
POZNAŃ
Dąbrowskiego 17.
Inż. T. Dziama.
Redakcja
Warszawa
Hoża 12, tel. 3467.

GAZETA MLECZARSKA I HODOWLANA

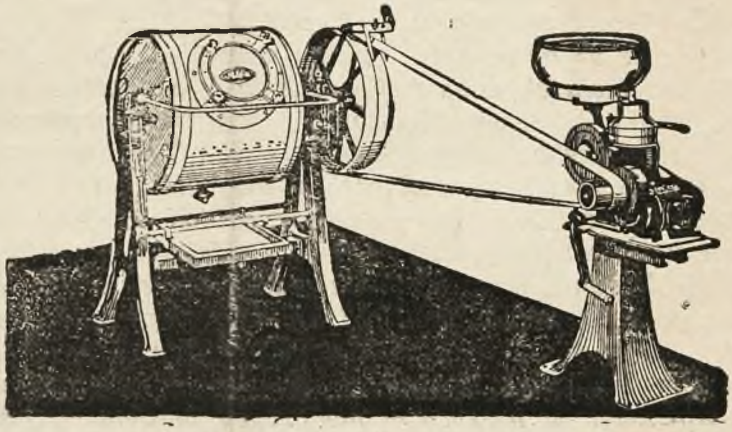
H. Z.

Prenumerata
Kwartalnie zł. 3.—
z przesyłką
pocztową zł. 3.30
Ogłoszenia
Cała strona zł. 120.
Części strony
w odpowiednim
stosunku
Drobne: słowo 10 gr.
Minimalnie zł. 2.—

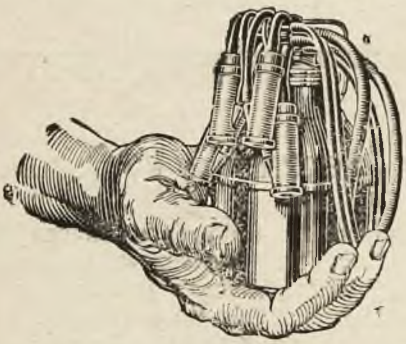
WYCHODZI DWA RAZY W MIESIĄCU, W POROZUMIENIU ZE ZJEDNOCZENIEM ZWIĄZKÓW SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH W WARSZAWIE, Z IZBAMI ROLNICZEMI WIELKOPOLSKĄ I POMORSKĄ, ORAZ ZE ZWIĄZKIEM SPÓŁDZIELNI MLECZARSKICH I JAJCZARSKICH W WARSZAWIE, POD REDAKCJĄ NACZELNĄ

ZYGMUNTA IHNATOWICZA

W roku 1878 fabryka
Alfa-Laval
dała mleczarstwu
lepszy sposób odtłuszczania mleka
za pomocą wirówek
Alfa-Laval
które były i są przez fachow w uważane za najlepsze. Łącznie z innemi maszynami mleczarskiem **Alfa i Astra** stanowią one standartowe urządzenia mleczarń i gospodarstw mlecznych

Obecnie ta sama fabryka daje hodowcom
lepszy sposób dojenia
dojarkami mechanicznemi

ALFA-LAVAL

które dzięki swoim niezrównanym zaletom znalazły już zastosowanie we wszystkich mleczarskich krajach świata.

Pierwszym nabywcą dojarki ALFA-LAVAL w Polsce jest Dom. Pamiątkowo pod Poznaniem w którego ślady wstępuje coraz więcej rolników.

Tańsze dojenie - Więcej mleka - Lepsze mleko

Dla każdej obory od 10 do 500 krów. 17—

CENTRALA:
WARSZAWA,
KRAK. PRZEDM. 60.

TOWARZYSTWO
ALFA-LAVAL Sp. z o. o.

ODDZIAŁ:
POZNAŃ,
WROCŁAWSKA 14.

OD ADMINISTRACJI

Próba stworzenia własnego organu dla wytwórczości mleczarskiej i hodowlanej w Polsce, przedsięwzięta przez nas z początkiem roku bieżącego, nie udała się. Mieliśmy zapewnioną pomoc moralną najpoważniejszych instytucyj i organizacyj, pracujących na tem polu, których nazwy znajdują się w tytule naszego czasopisma; rozsyłaliśmy przez jeden kwartał pismo bezpłatnie do kilkunastuset mleczarzy i hodowców, do redakcyj wszystkich pism rolniczych, wogóle do wszystkich adresów, gdzie mogliśmy przypuszczać jakiekolwiek zainteresowanie: słowem uczyniliśmy wszystko co było w naszej mocy, by uwiadomić sfery hodowlane i mleczarskie w całym kraju o tem, że istnieje pismo, które pragnie bronić ich interesów, informować ich o wszystkich sprawach aktualnych, o postępach nauki i techniki zawodu, służyć radą we wszystkich kwestjach praktyki fachowej.

A rezultat? Zaledwie trzystu prenumeratorów, płacących po zł. 3.30 kwartalnie — cenę pół kilograma masła!

Że na tej podstawie pismo prowadzone przez prywatną firmę wydawniczą bez jakiejkolwiek subwencji, oprzeć się nie może, to rzecz jasna. Ale nawet abstrahując od strony finansowej — czy warto wydawać pismo, jeżeli sami interesanci potrzeby takiego nie odczuwają? Nie naszą rzeczą jest ocenić, czy treść pisma ich prawdziwym potrzebom uczyniła zadość. Możemy tylko stwierdzić, że współpracowali w »Gazecie Mleczarskiej i Hodowlanej« najlepsi fachowcy i w układzie uwzględniliśmy wskazówki miarodajnych przedstawicieli mleczarstwa i hodowli. Uznanie, wyrażone nam przez licznych czytelników, zdaje się nam wskazywać na to, że nie braki redakcyjne były powodem braku zainteresowania.

Pozostawiając odszukiwanie przyczyn tego zjawiska czynnikom bardziej powołanym, zawiadamiamy, że z niniejszym numerem ***wydawnictwo wstrzymujemy.*** *Żegnając naszych — nielicznych, niestety — Szan. Czytelników, dziękujemy Im serdecznie za okazaną nam życzliwość.*

Administracja
»Gazety Mleczarskiej i Hodowlanej«

I-a ocena masła i Zjazd kierowników mleczarń w Warszawie

Dnia 28-29 maja r. b. odbyła się w Warszawie wiosenna ocena masła, urządzona przez Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych łącznie ze Związkiem Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie.

Skład Sędziów stanowili pp.: J. Mączka, przedstw. Spółdzielni Mleczarskich w Łubienicy, A. Pakulski, przedst. Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, E. Piątkowski, przedt. Instruktorjatu Mlecz.-Jajcz. C. Z. K. R., St. Sochaczewski, przedst. Związku Spółdz. Mlecz. i Jajczarskich, K. Sprusiński, przedst. Insr. Spół.-Gosp. C. T. R. i B. Tomczykowski, Kierownik Działu Mlecz. Związku Rew. Polsk. Spółdz. Rolniczych.

Nadesłane próbki masła były badane przedewszystkiem na zawartość tłuszczu, wody i ciał nietłuszczowych. Badania te przeprowadził Instytut Fermentacyjny przy

Muzeum Przem. i Roln. Badania te wykazały, że w nadesłanych 136 próbkach masła zawartość tłuszczu wynosiła: w 40 próbkach od 86 do 86½% tłuszczu, w 56 próbkach od 86 do 85½%, w 30 próbkach od 84 do 84½%, w 6 próbkach od 83 do 83½%, w 3 próbkach od 82 do 82½% i 1 próbka 81% tłuszczu. Naogół więc zawartość tłuszczu była dobra.

Zawartość wody wynosiła w 77 próbkach od 12 do 13% wody, w 43 pr. od 13 do 14%, w 11 pr. od 14 do 15% w 1 pr. od 15 do 16%, w 3 pr. od 16 do 17%, w 1 pr. ponad 17% wody.

Ciał nietłuszczowych zawierały: 100 pr. od 1 do 2%, 32 pr. od 2 do 3% i 4 próbki ponad 3% ciał nietłuszczowych.

Ponadto Sędziowie oceniali masło na: smak, zapach, barwę, wygląd zewnętrzny, strukturę i trwałość przechowania. Za pierwszych pięć cech przyznawano od 1 do 15 punktów, za trwałość zaś od 1 do 25 punktów, czyli największa ilość punktów wynosiła 100.

W ocenie masła wzięło udział 136 spółdzielni mleczarskich, które przysłały 136 pierwszych próbek na dz. 19 maja r. b. Drugie próbki zostały nadesłane na czas tylko przez 79 spółdzielni.

Ocenie w pierwszym rzędzie podlegały próby nadesłane dwukrotnie w określonych terminach. Z 79 próbek nadesłanych dwukrotnie na czas, sędziowie zakwalifikowali: do 1-go gatunku (wyborowe) 12 próbek ze spółdzielni Czarnocin 98 punktów, Wartkowice 94, Gośniewice 93, Kamionka 93, Puznów Nowy 92, Nowodwór 92, Rypin 92, Berejów 91, Brześć 91, Kozietuły 91, Lewiczyn 91, Świątniki 91 punktów.

Do II-go gatunku (bardzo dobre) 59 próbek ze spółdzielni: Kosów, Lamkowizna, Chodnów, Siennica Nadolna po 90 p., Stara Wieś, Zagórze po 89 punk., Piaski Szlacheckie, Wincentów po 88 p., Wodziczna, Chęciny po 87 p., Gdeszyn Wiżajny po 86 p., Młodzawy, Lubania, Surhów, Ciepielów po 85 p., Skibniew, Topola Król. Cienin Kościel., Gorczyczany, Filipówka, Sulisławice po 84 p., Olszew, Wyszków, Kacice, Długowola, Woźniki po 83 p., Belsk, Bryki, Brzostowiec po 82 p., Żelazna, Łęczno, Sanniki, Piątek po 81 p., Lipno, Bikówek, Horodyszcze, Stryjno, Wólka Okąglik, Łęki po 80 p., Zakrzew, Płonka, Budowla po 79 p., Kamień, Żyrów, Orłów Murow.. Sędziejowice po 78 p., Miastków, Wólja Domaszewska, Radziki po 77 p., Poświętne Kurówek po 74 p., Łubienica, Prostyń, Piotrowice po 73 p., Rosochy, Łapinóż, Krasnystaw po 72 p., Gąski 71 punktów.

Do III-go gatunku (dobre) 7 próbek masła (od 70 do 51 punktów) ze Spółdzielni Wola Zad, Perespa, Magier, Wola., Poszewka, Żanecin, Watraszow, Samorządki.

Do IV-go gatunku (wadliwe) 1 próbka masła (40 punktów) ze spółdzielni Giermanicha

Nadesłanych 57 prób pierwszych bez nadesłania w określonym terminie prób powtórnych poddano ocenie tylko na trwałość przechowania, przyznając im od 24 do 14 punktów.

Ocena dała jedną najpoważniejszą korzyść, mianowicie wykazała, że w wielu spółdzielniach mleczarskich, członkowie zarządów i kierownicy mleczarni zaczynają coraz bardziej zabiegać o poprawę gatunku masła, a więc należyty smak, barwę, zapach, strukturę i trwałość masła. Słabsze gatunki masła nadesłane na ocenę wykazywały, że w niektórych mleczarniach jest jeszcze zbyt brudno, śmietanka jest nieumiejętnie kwaszona, niechłodzona należycie zaraz po odwirowaniu na chłodniku, w paru próbkach masła stwierdzono posmak metaliczny, co wskazuje na to, że naczynia używane do przeróbki pordzewiały, należy je przeto pobielić, lub zmienić.

Nienadesłanie na ocenę powtórnych próbek masła w porę wynikło wskutek spóźnionego wysłania próbek przez spółdzielnię na pocztę.

Niektóre spółdzielnie nie wzięły udziału w ocenie z powodu niedoręczenia im przez pocztę skrzyneczek na masło, lub z powodu prowadzonej budowy nowych domów oraz przerabiania mleka w nieodpowiednich starych lokalach.

Jednocześnie z odbywającą się oceną masła odbył się dnia 28 29 maja r. b. w Warszawie zjazd kierowników mleczarni, zwołany przez Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych.

W zjeździe wzięło udział 40 uczestników, którzy wysłuchali następujących wykładów:

1. Rola i znaczenie kierownika mleczarni w rozwoju spółdzielni — Dyr. T. Zakrzewski

2. Znaczenie higjeny w mleczarstwie, bakterje i czyste kultury — Prof. dr. W. Dąbrowski

3. Obchodzenia się ze śmietanką i wyrób masła — E. Piątkowski

4. Przechowywanie i transport masła — St Sochaczewski
5. Techniczne urządzenie mleczarni i budynki mleczarskie — inż. W. Nowakowski
6. Regulaminy, instrukcje, rachunkowość techniczna i rozkład pracy w mleczarni — F. Hajkowski
7. Metody badania nabiału — St. Klimaszewski
8. Kontrola filij śmietankowych — F. Hajkowski
9. Organizacja spółdzielczego zbytu masła — F. Przeradzki
10. Sprawozdanie z oceny masła — B. Tomczykowski

Ten ostatni wykład połączony był z wystawą próbek masła nadesłanego na ocenę.

Po każdym wykładzie odbywała się dyskusja, zapytania uczestników i uzupełniające wyjaśnienia prelegentów.

Żywe zainteresowanie się kierowników mleczarni zjazdem oraz gorliwe uczęszczanie na wszystkie wykłady wskazuje wymownie, że kierownikom mleczarni potrzebne jest uzupełnianie swych wiadomości oraz dzielenie się swem doświadczeniem z kolegami pracującymi w innych spółdzielniach. To też spodziewać się należy, że niejedna dobra rada, lub wskazówka usłyszana na zjeździe, a zastosowana po powrocie w spółdzielniach, przyczyni się do udoskonalenia naszego mleczarstwa. Czas spędzony na zjeździe wyda niewątpliwie pożyteczny plon.

Wyniki działalności spółdzielni mleczarskich

należących do Związku Rewizyjnego Pol. Spół. Rol. w Warszawie

za miesiąc kwiecień 1926.

Pierwsza liczba podana przy każdej spółdzielni oznacza dostarczoną ilość mleka w tysiącach litrów,— druga przeciętny procent tłuszczu,— trzecia ile płacono za 1% tłuszczu w litrze mleka.

Woj. Białostockie.

	pow. Bielski			
1	Siemiatycze *	19	3.47	4.7
	pow. Grodzieński			
2	Budowla	3	3.10	4.84
	pow. Suwalski			
3	Wiżajny	9	3.46	4.5
	pow. Wysokie-Maz.			
4	Bryki	3	3.49	5.3
5	Poświętne	24	3.56	5.5

Przeciętna dzienna przeróbka mleka w mleczarni 386 litrów.

Woj. Kieleckie.

	pow. Częstochowski			
1	Krzepice	41	3.31	6 5
	pow. Iłżecki			
2	Sienno	11	3.15	5.0
3	Wielgie *	16	3.33	4.6
	pow. Kozienicki			
4	Rozniszewo	16	3.17	5.5
	pow. Miechowski			
5	Słaboszów	24	3.40	6.0
	pow. Pińczowski			
6	Chroberz	6	2.95	8.0
7	Czarkowy	141	3.44	6.0
8	Dzierążnia	82	3.37	6.0
9	Młodzawy Małe	41	—	6.0
10	Pawłowice *	10	3.33	5.7
	pow. Sandomierski			
11	Dwikozy	32	3.16	5.8
12	Garbów	62	3.30	6.0
13	Gorzyczany	39	3.34	5.5
14	Goźlice	7	3 25	5.0
15	Jankowice Kościelne	24	3.02	5.7
16	Sulisławice	26	3.27	5.5
17	Świątniki	28	3 31	5.2
	pow. Stopnicki			
18	Sędziejowice *	4	3.48	5 0
	pow. Jędrzejowski			
19	Brześć	7	3 57	5 8

Przeciętna dzienna przeróbka mleka w mleczarni 1087 litrów.

Woj. Lubelskie.

	pow. Garwoliński			
1	Bramka *	2	3.28	4.6
2	Chęciny	9	3 37	5.2
3	Choiny	14	2.98	5.6
4	Głosków	31	3.32	6.0
5	Gościewicz	16	3.21	5.2
6	Górzno	14	3.11	5.8
7	Miastków	27	3.03	5.4
8	Miętne	20	3.09	6.3
9	Oziemkówka	23	3.19	5.5
10	Samorządki	6	3.27	5.5
11	Stare Zadybie *	10	3.20	4.5
12	Unin	32	3.23	5.7
13	Wólka-Ostrożeńska	14	3.15	5.7
14	Zabruzdy	7	3.32	4.8
15	Zadybie Nowe *	2	3.49	4.8
	pow. Janowski			
16	Urzędów *	21	3.31	4.8
	pow. Krasnystawski			
17	Bzite	64	3.22	5.5
18	Krasnystaw	62	3.37	5.6
19	Łopiennik Dolny	28	3.48	5.7
20	Małochwiej	75	3.52	5.6
21	Niemienice	24	3.58	5.7
22	Orłów Murowany	34	3.02	6.1
23	Piaski Szlacheckie	35	3.23	5.6
24	Płonka	60	3.52	5.5
25	Siennica Nadobna	17	3.40	5.7

26	Surków	13	3.36	5.3
27	Żółkiewka	14	3.0	5.5
	pow. Lubartowski			
28	Cioteza *	62	3.19	5 3
29	Kamionka	72	3.18	5.3
30	Kaznów	10	3.12	5.0
31	Lisów	5	3.18	5.2
32	Nowodwór	14	3.17	5.5
33	Rudno *	31	3.38	5.2
34	Stalownia	3	3.27	4.8
35	Skrobów	32	3.10	5.5
36	Wielkolas *	37	3.23	5.5
37	Wola Skromowska	5	3.30	5 3
	pow. Lubelski			
38	Bystrzyca *	13	3.22	5.5
39	Milejów	12	3 16	5.3
	pow. Łukowski			
40	Feliksin	5	3.30	5.5
41	Finkówka *	11	3.29	—
42	Giermanicha *	3	3.19	4.5
43	Gołe Łazy *	11	3.49	5.4
44	Krzówka	19	3.37	5.6
45	Podosie *	8	3.51	6.4
46	Stara Huta	4	3.54	5 1
47	Tuchowicz *	22	3.17	4.7
48	Wólka Domaszewska *	20	3.13	4.8
	pow. Puławski			
49	Góry	16	—	5.5
50	Kowala »Kowalanka«	7	3.02	5.5
51	Piotrowice Małe	14	3.52	5.0
52	Pożóg	7	3.34	5.6
53	Zakrzów	7	2.87	5 0
	pow. Radzyński			
54	Komarówka	5	3.0	6 0
55	Stara Wieś	20	3 18	5.2
	pow. Siedlecki			
56	Chodów	6	3 56	5.0
57	Czuryły	56	3.52	5 0
58	Tchórzew-Plewki	14	3.05	5.1
59	Wiśniew	5	2.99	5 0
	pow. Sokołowski			
60	Kosów	40	3.37	5.4
61	Sikory	13	3.33	4.7
62	Skibniew	47	3.31	5 3
63	Sterdyń	78	3.44	5.4
64	Wólka Okrąglik	108	3.58	5.6
	pow. Węgrowski			
65	Poszewka	18	3.43	5.6
66	Prostynia *	11	3.31	5.3
67	Stara Wieś	16	3.20	6.0
68	Wierzbno *	10	3.20	5.1
	pow. Włodawski			
69	Ostrów	52	3.48	5 6

Przeciętna dzienna przeróbka mleka w mleczarni 784 litrów.

Woj. Łódzkie.

	pow. Kaliski			
1	Lisków	79	3.18	5 5
	pow. Łaski			
2	Bałucz	33	3.17	5.8
3	Brodnia	28	3.12	6.0
4	Czestków	18	3.18	5.5
5	Gorczyn	14	3.22	5.6
6	Korczyska	21	3.16	5.5
7	Łopatki	9	2.99	5.5
8	Wincentów	71	—	5.5
	pow. Łęczycki			
9	Domaniewo	13	3.08	5.2
10	Gaj	33	3.16	5.8
11	Janków *	48	3.30	5.1
12	Piątek	121	3.25	5.8
13	Topola Królewska	45	3.08	5.9
14	Wartkowice	134	3.05	5.0
15	Sługi	18	3 13	5.7
	pow. Piotrkowski			
16	Łęczno *	6	3.11	5.2
17	Żarnowica	18	3.32	5.5
	pow. Radomskowski			
18	Woźniki *	21	3.21	5.0
19	Zagórze	19	—	4.5
	pow. Słupecki			
20	Cienin Kościelny	24	3.07	4.4

Przeciętna dzienna przeróbka mleka w mleczarni 1198 litrów.

Woj. Poleskie.

	Pow. Sarneński			
1	Perespa »Antonówka«	6	—	—

Woj. Warszawskie.

	pow. Gostyński			
1	Kamień *	11	3.12	4.6
	pow. Grójecki			
2	Belsk Duży	55	3.29	5.8
3	Dobiecin *	13	3.17	5.1
4	Franciszków	26	3.07	5.7
5	Gąski	23	3.07	5.8
6	Główczyn	29	3.32	5 5
7	Gośniewice	52	3.13	5.7
8	Gośniewice »Pomoc«	32	3 07	6.0
9	Goszczyn	74	3.19	6.0
10	Kozietuły	42	3.20	5.6
11	Lewiczyn	58	3.13	5.7
12	Lipie *	25	3 23	5.7
13	Magierowa Wola	23	3.34	5.7
14	Olszew	48	3.43	5.8
15	Piaseczno	21	3.34	5.5
16	Pnie	24	3 07	5.8
17	Rykały	69	3.16	6.0
18	Wichradz	21	3.02	5 6
19	Wilczogóra *	35	3.39	5.7
20	Winiary	33	3.27	5.5
21	Wodziczna *	29	3.27	5.5
22	Zastruże	44	3.05	5.5
23	Żelazna	20	3.09	5.5
	pow. Kutnowski			
24	Łęki	73	3.13	5.4
	pow. Lipnowski			
25	Dzialyń	21	3.32	5.5
	pow. Mińsk-Mazow.			
26	Chromin	10	3.12	5.2
27	Iwowe *	8	3.10	4.8
28	Łopacianka *	4	3 02	5.0
29	Redzyńskie	32	3.27	5.5
	pow. Pułtuski			
30	Gnojno *	18	3.52	5.4
31	Kacice	13	3.40	5.7
32	Lubienica	51	3.09	6.0
	pow. Rawski			
33	Chodnów *	22	3.34	5.5
34	Lubania	33	3.18	5.3
35	Podkonice Duże	6	3.12	4.7
36	Sadkowice *	42	3.23	5.3
37	Zofjów	15	3.11	5.7

pow. Rypiński

38	Bielawki	14	3.45	5.5
39	Bogumiłki	8	3.50	5.4
40	Bożymin	32	3.53	5.8
41	Długie	10	3.49	4.4
42	Dulsk	40	3.21	5.75
43	Gaj	15	3.22	5.8
44	Gulbiny *	9	3.23	5.2
45	Jakóbkowo	18	3.31	5.5
46	Kiełpiny *	25	3.30	4.8
47	Łapinóż	16	3.14	5.5
48	Łukaszewo	9	3.40	5.8
49	Półwiesk Duży	11	3.40	5.2
50	Rodzone	17	3.23	5.33
51	Róże	16	3.13	5.5
52	Strzygi	1	—	—
53	Świedziebna	28	3.14	4.96
54	Sokołowo	37	3.22	5.89
55	Szafarnia	20	3.16	5.65
56	Trąbin	37	3.24	5.5
57	Wilczewko	9	2.82	5.4
58	Wilczewo	21	3.21	5.9
59	Rokitnica	10	2.81	5.0
60	Rypin mleko	34	3.25	6.4
	śmiet. kg	17	25.84	

Przeciętna dzienna przeróbka mleka w mleczarni 961 litrów.

*) Wydatek masła zły.

W kwietniu należało do Związku Rewizyjnego Polsk. Spółdz. Roln. 247 spółdz. mlecz. Do dn. 10. czerwca r. b. nadesłało sprawozdania 174 spółdz. mlecz.

Nie nadesłały sprawozdań następujące spółdzielnie mleczarskie: w Goworowie, w Ciepielowie, w Czarnocinie, w Głozowie, w Skotnikach, w Cycowie, w Kumowie, w Borowiu, w Filipówce, w Puznowie Nowym, w Reducinie, w Woli Zadybskiej, w Gdeszynie, w Hostynnem, w Moniatyczach, w Wiszniowie, w Zarajcu, w Jaślikowie, w Orchowcu, w Siennicy Królewskiej, w Stryjnie, w Tarnogórze, w Berejowie, w Kolonji Łuckiej, w Ludwikowie, w Niedźwiadzie, w Bystrzejowicach, w Kolonji »Ruda«, w Kłodoie, w Śniadówce, w Brzostowcu, w Krześlinie, w Czerwnoce, w Sobniach, w Stempkowie, w Tyśmienicy, w Gruszce Dużej, w Buczku, w Kurówku, w Marzennie, w Dmeninie, w Rakowicach, w Skarysinie, w Wołowlu, w Perespie, w Solach, w Hipolitówce, w Armatniowie, w Adamowicach, w Sannikach, w Budziszynku, w Gołoszach, w Długowoli, w Watraszewie, w Zyrowie, w Zychlinie, w Lipnie, w Pustkach Działyńskich, w Kocierzewie, w Oszkowicach, w Lalinach, w Rudzienku, w Sierzchowach, w Kretkach Dużych, w Lankowiźnie, w Płonnem, w Radominie, w Rudnikach Dużych, w Ruszkowie, w Zdunach, w Grzymkowicach, w Michałowicach, w Wyszkowie.

PRZEGLĄD CZASOPISM.

Zbyt masła. Sprawa zbytu masła wysuwa się się coraz bardziej na czoło zagadnień w zakresie mleczarstwa. Bez zorgawizowania prawidłowego zbytu masła nie może być mowy o rozwoju przemysłu mleczarskiego. Liczba mleczarń wzrasta coraz bardziej, szczególnie w byłym zaborze rosyjskim i austrjackim, tymczasem większość mleczarń spółdzielczych byłego zaboru rosyjskiego i pruskiego sprzedaje swoje masło nie do swojej centrali handlowej, lecz wszelakim prywatnym odbiorcom. Sprawa jest tem ważniejszą, że tegoroczna produkcja masła w Polsce na rynku wewnętrznym bezwzględnie nie będzie mogła być ulokowana, bo przewyższa zapotrzebowanie wewnętrzne. Ze względu na wagę sprawy zbytu masła, sprawa ta była omawiana na I-szem ogólnem posiedzeniu Państwowej Rady Rolniczej w dn. 17 i 18-go grudnia r. u. Po referacie w tej sprawie naczelnika wydziału hodowli Ministerstwa Rolnictwa p. Z. Ihnatowicza, Rada wypowiedziała opinję, że rolnicy powinni dążyć do własnej organizacji zbytu (Gazeta Mleczarska i Hodowlana Nr. 1—2). W Nr. 13 Gazety Gospodarskiej, p. Kozłowski w artykule »Główne punkty wytyczne w organizacji naszego mleczarstwa zaleca mleczarniom, znajdującym się dalej od Warszawy, tworzenie przy okręgowych towarzystwach rolniczych nowych instytucyj, mianowicie okręgowych związków mleczarń do sprzedaży masła. P. Hajkowski w Nr. 15—16 tejże Gazety Gospodarskiej zastanawia się, czy tego rodzaju pomysł jest gospodarczo uzasadniony. Wywody p. K. są następujące:

Masło różni się od zboża i wielu innych towarów tem, że jest produktem mało trwałym, ulegającym szybkiemu psuciu, a więc nie daje się długo przechowywać w stanie świeżym. Za masło otrzymuje się tem lepszą cenę, im szybciej dostaczy się je do miejsca spożycia w stanie możliwie świeżym.

Dlatego też szybkość przewozu masła od miejsca wyprodukowania do miejsca sprzedaży odgrywa bardzo ważną rolę.

Wątpliwe, czy związek okręgowy przyczynić się może do przyśpieszenia masła. Raczej wszystko przemawia za tem, że taki związek opóźni dowóz masła do centrów handlowych.

Niema łatwiejszego sposobu wysyłki masła, jak bezpośredniej dostawy do najbliższej stacji kolejowej, zamiast do »pośrednika«, którym z konieczności staje się związek okręgowy? Wysyłka koleją jest tak łatwa, tak prosta, że każda mleczarnia daje sobie z nią radę i pomocy do tego nie potrzebuje. Koleją zaś masło łatwo się dostaje do miejsca zbytu.

Jeśliby chodziło o ułatwienie dostawy masła do stacji, to mleczarnie, znajdujące się w pobliżu, mogą tę dostawę załatwić na wspólny rachunek.

Wysyłanie masła koleją do miasta powiatowego, gdzie byłoby wyładowane, oceniane co do gatunku przez instruktora mleczarskiego, ważone, zapisywane i powtórnie wysyłane koleją do dalszej sprzedaży pociągnęłoby za sobą zbędną stratę czasu i pieniędzy.

Z usług związku okręgowego pod względem handlowym mogłyby korzystać poważniejsze mleczarnie znajdujące się najbliżej

miasta powiatowego, z ciążeniem transportowem do tego miasta. Żadne inne względy zdaje się nie mogą tu odgrywać poważniejszej roli, gdyż nasze miasta powiatowe są bardzo słabymi rynkami zbytu na masło mleczarniane.

Z powyższego przeglądu stosunków p. Hajkowski wyciąga wniosek, że masło mleczarniane musi być wywożone z powiatu najkrótszą drogą do wielkich centrów przemysłowych lub nawet zagranicę, z pominięciem miasta powiatowego.

Związek Spółdz. Mlecz. i Jajcz posiadał w paru miastach powiatowych agentury dla odbioru masła. Okazało się jednak, że są one zbędne, gdyż jako »pośrednik« powiększają koszty handlowe niepotrzebnie i dlatego prawie wszystkie zostały zlikwidowane, a mleczarnie dostarczają masło do stacji kolejowej, same kierując je do Związku.

W związkach takich zresztą trudno będzie ustrzec się od różnych odchyleń przy klasyfikowaniu masła, co łatwo może powodować nieporozumienia.

P. H. zarzuca też nie uwzględnienie przez p. Kozłowskiego finansowego podłoża związku okręgowego w jego artykule. Przypuszczać należy, że »na chłodnie — magazyny« będą odpowiednie fundusze. Jak one będą duże, ile wypadnie na każdą mleczarnię, to pytania, które cisną się na usta. A trzeba zważyć, że mleczarnie nasze same odczuwają brak funduszów zakładowych na urządzenia techniczne.

Organizacja zbytu masła nie może się zbytnio rozdrabiać. Pomiędzy wytwórczością i spożyciem masła musi być jak najmniej pośrednictwa i to nietylko prywatnego, lecz tak samo spółdzielczego.

Powiatowe miasto jest zazwyczaj słabym odbiorcą masła mleczarnianego. Dopiero wielkie miasta i ośrodki przemysłowe spożywają duże ilości nabiału i tam mleczarnie szukać muszą zbytu na swe masło. Droga pomiędzy mleczarnią, jako miejscem wytwórczości, a wielkiem miastem, jako miejscem spożycia winna być przez masło przebyta jak najtańszym kosztem i w jak najkrótszym czasie.

Dlatego też rolnicze organizacje do zbytu nabiału muszą mieć swe siedziby nie w miasteczkach powiatowych, lecz w wielkich miastach i ośrodkach przemysłowych, aby trzymać bezpośrednio rękę na pulsie rynku towarowego i regulować dostawę masła, stosownie do potrzeb spożycia tych miast.

Do tego celu wystarczy jedna hurtownia spółdzielcza z oddziałami rozmieszczonymi we wszytkich większych miastach i ośrodkach przemysłowych — dobrych rynkach zbytu.

Rozmieszczenie oddziałów winno się uzgadniać z potrzebami spółdzielni mleczarskich poszczególnych okolic.

Każdy oddział podlegający z jednej strony centrali, a z drugiej kontrolowany przez radę nadzorczą, złożoną z przedstawicieli spółdzielni mleczarskich, ma możność zbywania masła bezpośrednio ludności miejskiej we własnych sklepach.

Tak pojęta organizacja zbytu nabiału będzie gospodarczo najbardziej opłacalna, bo wtedy koszty pośrednictwa czy to obcego, czy własnego znacznie się obniżają, gdyż masło odbywa bardzo krótką drogę.

Mleczarnia — produkuje i wysyła masło do hurtowni lub oddziału.

Hurtownia*) sprzedaje na rynku wewnętrznym lub zagranicą i przesyła mleczarni pieniądze.

---

*) Małopolski związek mleczarski, Związek spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich.

KRONIKA.

Kurs mleczarski w Liskowe. Wzorem roku ubiegłego Centralne Towarzystwo Rolnicze w Warszawie organizuje 2-miesięczny kurs mleczarsko-maślarski w Liskowie Kaliskim.

Program nauki obejmować będzie wykłady teoretyczne (mleczarstwo maszynoznawstwo, organizacja, urządzanie i prowadzenie mleczarń spółdzielczych, rachunkowość mleczarska, hodowla i związki kontroli obór, jajczarstwo, ogólne wiadomości z fizyki i chemji) oraz zajęcia praktyczne w mleczarni laboratorjum i repetycje. Cały kurs trwać będzie od 1 lipca do 29 sierpnia r. b.

Za naukę wraz z utrzymaniem i mieszkaniem przez cały czas trwania kursu (2 miesiące) pobierac się będzie 80 Zł, płatne w 2 ratach miesięcznych z góry.

Kandydaci bezzwłocznie po ukończeniu kursu muszą na swój koszt odbyć obowiązkową 6-tygodniową praktykę w wyznaczonych przez Zarząd Kursu mleczarniach spółdzielczych. Koszt praktyki wyniesie około 60 Zł (zwrot kosztów utrzymania).

Ilość miejsc ściśle ograniczona. Pierwszeństwo na kurs mają:

1. kandydaci, którzy wykażą się świadectwem z odbytej praktyki mleczarskiej (conajmniej 6 tygodni;
2. wychowańcy szkół rolniczych;
3. inni kandydaci, którzy ukończyli szkołę powszechną.

Podania należy składać do Instruktorjatu Społeczno-Gospodarczego Centralnego Towarzystwa Rolniczego w Warszawie, ul. Kopernika 30.

W podaniu należy wy ienić datę i miejsce urodzenia, dokładny życiorys oraz dokładny adres pocztowy. Do podania winny być dołączone:

1. metryka,
2. świadectwo szkolne (może być uwierzytelniony odpis)
3. świadectwo z odbytej praktyki,
4. świadectwo moralności, wystawione przez miejscowego proboszcza lub władzę gminną.

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

A. Masło.

Sprawozdanie Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie.

W sprzedaży hurtownej płacono za masło I. gat. loco:

Warszawa	5. VI. do 9. VI.	: 4·40 zł.
	10. VI. do 13. VI.	: 4·90 zł.
	14. VI. do 21. VI.	: 5·10 zł.
Łódź	5. VI do 17 VI.	: 4·70 zł
	17. VI. do 21. VI.	: 5·20 zł.
Lublin	5. VI. do 15. VI	: 4·20 zł.
	15. VI. do 21. VI	: 4·85 zł.
Wilno	5. VI. do 11. VI.	: 4·50 zł.
	12. VI. do 14. VI.	: 4·80 zł.
	14. VI. do 21. VI.	: 5·— zł.

Białystok 26. V. do 6. VI. : 5·— zł.
7. VI. do 10. VI. : 4·40 zł.
11. VI. do 17. VI. : 4·70 zł.

Tendencja dla masła w związku z pomyślnemi konjunkturami, mocniejsza.

Berlin.

I. 29. V. do 5. VI. : 1·50 Gmk. II. 1·30 Gmk.
6. VI. do 9. VI. : 1·53 Gmk. 1·35 Gmk.
10. VI. do 12. VI. : 1·55 Gmk. 1·37 Gmk.

Tendencja słaba. Dowozy znaczne.

Ryga.

28. V. do 3. VI. 3·75 3.65 łotów za 1 *kg.*
3·80 3.70
3·95 3·75

Tendencja mocna. Eksport do Anglji.

Londyn. Cena w szylingach za centnar.
syberyjskie 5. VI. : 146—152
162—172
154—160

Tendencja mocniejsza.

Wiedeń I. gat. za 1 kg zł. 5·80.

Cena jaj w hurcie: zł. 185—190·— za skrzynię 24-kopową.

Poznań.

Ceny za masło wyborowe osiągane przez producentów przy dostawach dla Oddziału Poznańskiego Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich wynosiły:

1. VI. 4·80 zł. za kg loco mleczarnia
3. VI. 4·70 „ „ „ „ „
4. VI. 4·40 „ „ „ „ „
14. VI. 4·40 „ „ „ „ „

B. Zwierzęta rzeźne.

Lwów	5—12 VI 926		12—18 VI 926	
	spęd	cena	spęd	cena
woły I.	29	140	32	110
„ II.		—		—
„ III.		—		—
buhaje I.	18	115	17	106—124
„ II		—		—
„ III.		—		—
krowy I.	565	105—134	738	100—133
„ II.		90—100		90—100
„ III.		40		40
jałownik I.	67	97—124	84	97—115
„ II		87—95		84—92
„ III.		30		33
cielęta	1159	90—120	1086	90—115
owce	—	—	—	—
świnie mięsne	853	175—190	649	175—190
„ słoninowe		240		240
Kraków				
buhaje	100	100—164	70	100—146
woły	129	108—190	105	105—150
krowy	290	100—148	207	82—150
jałownik	85	100—155	101	88—147
cielęta	672	110—150	696	102—150
kozy i barany	—	—	—	—
nierogacizna	678	236—253	656	230—280

Poznań	8. VI.	15. VI.		
Woły a)	138	138	—	—
„ b)	128	128	—	—
„ c)	106	106	—	—
„ d)	—	—		—
Stadnik				
„ a)	—	—	—	—
„ b)	116	116	—	—
„ c)	90—96	90—96	—	—
Jałówki i krowy				
„ a)	138	138	—	—
„ b)	128	128	—	·
„ c)	110 112	110—112	—	—
„ d)	94—98	94—98	—	—
„ e)	80	80	—	—
Żarłoki				
Cielęta				
„ a)	—	—	—	—
„ b)	120—124	120—124	—	—
„ c)	110	110	—	—
„ d)	102	102	—	—
„ e)	90	90	—	—
Owce i opasy chlewne				
„ a)	96	104	—	—
„ b)	88—90	94—96	—	—
„ c)	76	78	—	—
Świnie				
„ a)	—	—	—	—
„ b)	210	210—212	—	—
„ c)	200—204	204—206	—	—
„ d)	194—196	198—200	—	—
„ e)	184 186	190	—	—
„ f)	170 190	176—196	—	—
	Przebieg targu spokojny	Przebieg targu spokojny		

Uwagi do urzędowych sprawozdań targowych zwierząt rzeźnych z Krakowa, Lwowa i Poznania: Ceny podane za 100 kg żywej wagi loco targowica — w Poznaniu łącznie z kosztami handlowemi. Znaczenie poszczególnych gatunków a), b), i t. d. w sprawozdaniach poznańskich dokładnie podano w numerze poprzednim „Gaz. mlecz.".

R. RITSCHEWALD
MLECZARNIA
KATOWICE, ul. Mielęckiego 8
Telefon 1629
płaci za **masło mleczarniane** najwyższe ceny dzienne i prosi o oferty.
24—11

Wydawca: Księgarnia Polska B. Połonieckiego. Redaktor odpowiedzialny: Władysław Słowik
Z drukarni i litografji Piller-Neumanna we Lwowie.